

ТРИ ЦЕНТИ в Зм. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТИВ Закордоном.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ОБІ ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ ПОРОЗУМІВАЮТЬСЯ В СПРАВАХ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ

Вашингтон, 29 червня. — Між обома великими політичними партіями йдуть спокійні змагання порозумітися під час виборчої кампанії що до закордонної політики Злучених Держав. Спеціальні радники, як президента Трумана, так і кандидата Республіканської партії Тамеса Е. Дюї укладають плани, як передавати собі інформацію в теперішньому критичному політичному положенні закордоном з метою, щоб акція обох партій не спричинила шкоди Америці.

Тому, що радником Дюї в закордонній політиці є Джон Фостер Доль, який живе в тісних зносинах з сен. Ванденбергом, головою сенатської комісії закордонних справ, ця справа не нагріває на труднощі в практиці. Це положення може бути в дечому змінене незабаром, коли сен. Ванденберг вийде до Англії й Скандинавії. Тоді на своє місце він залишить когось, що перейме роллю координатора в закордонній політиці. Про це довідується дипломатичний кореспондент щоденника Нью Йорк Таймс, Джеймс Рестоу. Він пригадує, що подібне положення заіснувало вже в 1944 р. під час передвиборчої кампанії і тоді президент Рузвельт порозумівся з радником Дюї через Дольєса.

ПОБОРОВИЙ ВІК БУДУТЬ ОЦІНЮВАТИ ВІДПОВІДНО ДО ДНЯ НАРОДИН

Вашингтон. — Щоб винести рішучіх рішень, поборова служба рішила оцінювати вік рекрутів відповідно до їх дня народин, а не лише до року народин. Отже будуть покласти до служби в армії цього року лише таких рекрутів, які покінчили 19 літ життя перед 22 вересня. Так само будуть оцінювати 25 літ життя відносно до дня народин.

ПАКУНКОВА ПОШТА ЛІТАГАМИ

Вашингтон. — Президент підписав бил, який вводить в життя повітряну пошту для пакунків з днем 1 вересня. Пакунки не можуть бути менші як 8 унцій, а не більш як 70 фунтів. Оплата за один фунт буде відносити 55-80 ц., а менші пакунки відповідно до ваги меншої ніж фунт.

42,000 ЧУЖИНИХ РОБІТНИКІВ НА ФАРМАХ

Вашингтон. — Американські фермери дістануть бачужого року 42,750 робітників з чужинних країн, як це оприлюднює федеральна служба праці. Минулого року спроваджено до Злучених держав 50,000 таких робітників, щоб зарадити нестачі робочих рук на фермах. Цього року передбачують допущення 27,500 мексиканців, 10,000 канадійців, 3,000 з Джамейки і т. п. Європейські скитальники це не входять в рахунок як фермерські помічники на бачужий рік.

СЕЛЕР ЗАПОВІДАЄ ДАЛЬШУ АКЦІЮ ЗА ДОПУЩЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ

Нью Йорк. — Конгресмен Емануел Селер заповідає, що він вже робить старання серед членів Демократичної партії в конгресі, щоб у платформі

Вашингтон вважає розлам між Югославією й Советами за найважливішу подію після війни

Вашингтон, 29 червня. — Небувалий визов югославських комуністів, кинений в лице Москви, вважають вашингтонські дипломатичні експерти за великий розлам у советським бльоку. Цей розлам оцінюють дипломати за найбільш знаменний і найбільше несподіваний роз-

виток політичних подій у повоєнній світі. Він теж може мати такі наслідки, яких не можна вгадати наперед. Про це оцінку дипломатів довідується вашингтонський кореспондент щоденника Нью Йорк Герлад Трибюн. Спеціалісти в советських відносинах є то-го переконання, що Москва не відважиться наразі особисто відплатитися Тітові й його товаришам. Мілітарна акція не входить цілковито в рахунок, бо Москва не може спромогтися на те, щоб кинути уся свою силу на Балкан. Дипломатичні знавці є просто здивовані великим промахом Москви, коли вдарила на нього не впевнившись вперед, чи Тіто покається за „свої гріхи“.

Дипломати вказують на те, що це ніколи перед тим советські провідники не напали на якогось комуністичного провідника, не знаючи, чи він не відповість їм на свій лад. З того дипломати приходять до висновку, що Москва не мала добрих інформацій про Тіта, або що вона втратила на нинішню силу.

АМЕРИКАНСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ СТОЯТЬ ЗА МОСКВУ. Нью Йорк. — Комуністична Партія Злучених Держав осудила поведінку югославських комуністів і підтримує даліше Москву. Заяву в цій справі оприлюднила Комуністична партія за підписами президента Вільяма З. Фостера й секретаря Едварда Денніса. У заяві сказано, що політика Тіта може мати ціла така наслідок, що „в Югославії прийде повернуття до капіталізму під пануванням імперіалізму“.

АМЕРИКА ВІДБИВАЄ НАІАСТІ СОВЕТІВ ЗА „ПІДПАЛЮВАННЯ ДО ВІЙНИ“

Вашингтон. — Секретар стеїту Джордж Маршал вислав ноту до советського амбасадора Александра Панюшкіна, в якій він осуджує напад Советів на Америку у їхній протесті проти „підпалювання до війни“. Совети додають агітацію за війною в Злучених Держав у тому, що журнал „Нюзвік“ у своєму виданні з 17. травня помістив статтю про оборонні плани Злучених Держав на випадок війни з Росією. Маршал пригадає, що в Злучених Держав існує свобода преси і уряд не може бути відповідальний за статті в журналах.

ЗНИЖКА ПОШТОВИХ СПЛАТ НА ПАКУНКАХ ДЛЯ ДОПОМОГИ В ЕВРОПІ

Вашингтон. — Уряд оприлюднює, що оплата на поштові посланки, призначені для допомоги жертвам війни в Європі й Китаю, буде знижена до 4 центів на фунт з днем 6-го липня. Це відноситься до посилок, які йдуть до Австрії, Бельгії, Люксембургу, Китаю, Франції, Греції, Італії, Голандії, Англії й Триєсту і до Тризонії в Німеччині.

ЗАГРОЗА БУНТУ В САМОМУ КРЕМЛІ

РОЗБІЖНОСТІ МІЖ МОЛОДОМІСЬКОЮ І ЖДАНОВОМ НА ТЛІ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ.

Берлін, 30. червня. — У зв'язку з проголошенням обвинувачень Комінформом, на чолі якого стоїть член московського Політбюро, А. Жданов, проти маршала Тіта та югославських комуністів, в місцевих колах розгортається цікава розбіжність на самому комуністичному „Олімпі“ — в Кремлі. Ці розбіжності мали б існувати головню на закордонно-політичному тлі між міністром Молотовим і Ждановим, перший з яких заступає думку дипломатичної акції, а другий вважає, що советський справі найкращу прислугу закордоном можуть віддати комуністичні п'яті колони. Факт, що Жданов проголосив своє обвинувачення проти Тіта власне в часі, як советська закордонна політика і дипломатія переживають одну зі своїх найважчих проб у зв'язку з загостренням положення в Берліні, мав би потверджувати ці здогади, в яких добаються теж подібність до корбратів сказав йому їхати до Америки. Він заявив, що боїстись щонебудь говорити.

На людських кістках і крові будувється советська імперія

ІНТЕРЕСНІ РЕВЕЛЯЦІЇ БУВШОГО СОВЕТСЬКОГО В'ЯЗНЯ МИХАЙЛА РОМАНЕНКА.

Нью Йорк, 30. червня. — Таймс в сьогоднішньому виданні надрукував характерну інформацію свого кореспондента Солібергера з Істамбулу про інтересні ревеляції бувшого в'язня советських концентраційних таборів, Михайла Романенка, про причини і наслідки та роз-

СОКОЛОВСЬКИЙ ВИСЛОВЛЮЄ „НАДІЮ“ НА ПОЛОГДЖЕННЯ БЕРЛІНСЬКОГО СПОРУ

Берлін, 30. червня. — Советський головнокомандуючий в Німеччині, маршал Василь Соколовський, відповів вчора листом до британського головнокомандуючого ген. сер Бріана Робертсона на британський протест проти советської блокади Берліна, висловлюючи „надію“, що залізничний транспорт зі заходу буде відновлений ще за кілька тижнів. Він висловлює надію, що він перебудує резерви харчів в Берліні. У видержаному в „поміркованому“ та „розсудливому“ тоні листі советський командант говорить про „заходи в справі ремонту залізничних ліній“, заявляючи одночасно, що „охоронні заходи для спинення напливу західно-німецьких грошей до Берліна мусять бути вдержані протягом відповідного часу“.

БЕРЛІНСЬКА РАДА ПРОТИ СОВЕТІВ

Берлін, 30. червня. — Миська Рада Берліна великою більшістю голосів осудила вчора советську окупаційну адміністрацію в цьому місті та рішила звернутися безпосередньо до Організації Об'єднаних Націй і прохати негайної інтервенції, бо опісля „допомога може прийти запізно“. Британський головнокомандуючий промовляючи в Гамбургу, осудив советську блокаду Берліна як „найбільш ганебний акт“.

ТІТО ПРОТИ МОСКОВСЬКОГО ДИКТАТУ

ЮГОСЛАВСЬКІ КОМУНІСТИ ВІДКИДАЮТЬ ОБВИНУВАННЯ КОМІНФОРМУ ТА ЗАКИДАЮТЬ МОСКВІ БРЕХНЮ І СИМПАТІЇ З ФАШИСТАМИ.

Београд, Югославія, 30 червня. — Центральний Комітет комуністичної партії Югославії відкинув вчора ввечері всі закиди й обвинувачення, викидані проти цієї партії Москвою та створеним нею Комінформом, називаючи їх брехливіми і обидливими та видвигаючи зі свого боку цілий ряд протизаконних й обвинувачень проти Москви. На закінчення, Центральний Комітет югославських комуністів закликає всіх своїх членів окріпити партійні ряди навколо свого провідника Тіта, бо тільки в той спосіб можна буде протиставити москвинському диктату. Москва обвинувачувала Тіта та югославських комуністів у відступленні від „інтернаціональних традицій“, зворот до націоналізму, симпатії до західних союзників та ворожисті до Советського Союзу. Югославська відповідь розглядає ці обвинувачення як пункт за пунктом та стверджує їх брехливість і безпідставність, заявляючи, що їх пороблено в злій волі та без вислухання аргументів обвинуваченого. Югославські комуністи стверджують, що москвинські обвинувачення походять з „фашистських джерел“ та зі свого боку обвинувачують, що Москва уклала з со-

спільку з югославськими фашистами і бранниками, шукаючи між ними агентів, які підривали б в Югославії довіру до югославських комуністів та їх провідників. Комітет з цілою рішучістю заперечує закиди, мовляв, він не дозволяв на внутрішню партійну критику та зі свого боку обвинувачує, що така критика є недопустима в Советському Союзі. Заявляючи югославських комуністів стверджує виразно, що вони не думають слухати диктату Москви і замість Сталіна вони воліють свого Тіта. В самій столиці Югославії панує спокій, але з закордонних джерел приходять найрізноманітніші поголоски, в яких говориться, що советські війська вже мали перейти Дунай і зближаються до Вільгору. Теж держаться в тасмичі теперішній побут маршала Тіта й одні стверджують, що він перебуває в столиці, інші вважають, що він у своїй літній резиденції, а ще інші здогадуються, що він де небудь скривається. Розбіжності і сварки між Москвою і Югославією вважається за найважливішу політичну подію дня та робиться з неї далекойдучі висновки світового значення.

АМЕРИКА І БРИТАНІЯ „ПІЛЬНО СТЕЖАТЬ“ ЗА ДАЛЬШИМ РОЗВИТКОМ БУНТУ

Лондон, 30 червня. Британська влада з найбільшою увагою і не без вдвоєлі слідукують за дальшим розвитком бунту югославських комуністів проти москвинських. В основному цілу справу вважається радше за двобій між Кремлем і Тітом, ніж між Советським Союзом і Югославією. Стверджується, що західним демократіям докищо не залишається нічого іншого, як бути тільки безцинічними спостерігачами цілої цієї імпрези. Речник департаменту стеїту на пресовій конференції у Вашингтоні заявив, що Америка теж „з великою увагою“ слідує за розвитком подій в Югославії, відмовляючись від офіційних коментарів.

МОСКВА ПРОГОЛОСИЛА ОБВИНУВАННЯ

Москва, 30 червня. — Ціла советська преса і радіо та інші засоби пропаганди проголосили вчора під великими заголовками обвинувачення проти югославських комуністів, видані Комінформом з наказу Москви. Повідомлення викликало величезне враження серед советських рабів, які не можуть надивуватися, що в когось нашлось досить сили і сміливості виступити проти Сталіна.

САТЕЛІТИ ПІДДЕЖУЮТЬ МОСКВУ

Прага, 30 червня. — Комуністичні партії в поєдинокх країнах під советським пануванням чинившиде ухвалюють резолюції, підтримуючи обвинувачення Кремля проти Тіта.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATATA: SUBSCRIPTION RATES:
 На рік \$7.00 One year \$7.00
 На пів року \$3.75 Six months \$3.75
 На три місяці \$2.00 Three months \$2.00

В Джерсі Сіті і закордоном:
 На рік \$10.00 One year \$10.00
 На пів року \$5.25 Six months \$5.25
 На три місяці \$2.75 Three months \$2.75

Число з понеділка (англійською мовою): Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement): \$2.50

На рік \$2.50 One year \$2.50
 На пів року \$1.50 Six months \$1.50

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRYant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРИКАЗ МОСКВИ ЮГОСЛАВІ

Кремль приказав Тітові та югославській комуністичній верхівці признатись до вини, що зішли з правильного шляху Маркса-Леніна, покаяться і направити лихо. Цей приказ вказує наглядно, що настала якась прірва у відношенні советських сателітів до Москви. Щось погіршилось, чи погіршується.

Завчасно витягати з цієї важкої події дуже далеко йдучи конвенції й добувати в цьому провал політики Кремля в країнах, опанованих Москвою. Це була б тактика рожевих надій та ослаблення боротьби з комунізмом та російським імперіалізмом. Але з другого боку не можна недоцінювати цього, що дійсно сталося.

Фактом є, що Москва не є вдоволеною з комуністів в Югославії та з югославського диктатора Тіта, себто з одного з найвірніших союзників Сталіна. Щобільше, в Югославії діється щось таке, що може нагадувати в дечому боротьбу Москви з „українським націоналізмом“, бо ж інакше Кремлем диригований Комінформ (Комуністичне Інформаційне Бюро) не був би так гостро заатакував Тіта та провід югославської комуністичної партії за „націоналізм“ і „троцькізм“ та ухили в бік західних демократій. Видно, що відношення до Росії в Сербії, з давніх-давен русофільської, в дечому змінилось, коли Комінформ закидає Югославії „ненависть“ до Росії та ще „очорнювання“ її політики, себто приписування Москві імперіалістичних замірів.

Правда, це такі речі, про які світ уже не раз чув, коли Сталін переводив „чистки“ в Україні, чи навіть в Росії, визнаючи більшовицьких провідників. Тіто є тут подібним до Троцького чи інших інших визначних більшовиків, звинувачуваних Сталіном в СРСР, чи поза ними.

Можна припускати, що коли б Тіто навіть піддався, то це його одначе на довшу мету не вратує, якщо є якась правда в цьому, що Комінформ закидає Тітові та його комуністичній верхівці. Як у Югославії вже пізналися на політиці Москви навіть комуністи і зачали реагувати як „націоналісти“, то це мусить мати глибші причини. Значить, що навіть якби Москві вдалося перевести в Югославії чистку і поставити у провід самих тільки рабів Сталіна, то ледви, чи тим полагодило б цю проблему. Не могли ж і досі полагодити подібної проблеми різні чистки в Україні!

Фактом є, що серед московських сателітів проявився спротив. І то там, де його ніхто не надіявся. Як би такий „бунт“ був стався в Польщі чи Чехословаччині, то це не було б для світу великою несподіванкою. Навпаки, цей світ навіть здивований, що наприклад, у Чехословаччині комуністичній партії іде так гладко. Та коли Москва говорить тепер про „націоналізм“ та ненависть до Росії в Югославії, це вже щось таке, що таки мусить звернути на себе серйозну увагу, бо воно вказує, що „націоналізм“ далі живий і в підсоветських країнах та є найбільшим ворогом московського імперіалізму.

В багні зради і брехні

Америка — це справді країна неможливостей. Найкращим доказом того можна навести вже хочби сам факт, що вона надалі і під кожним оглядом в загальному прогресі випередила всі країни і нації світу, дарма, що ці вже давно були в дорозі і їх історія вже мала, кажучи образно, сиву бороду тоді, як сама Америка ще тільки в колісці була. Цей безприкладний прогрес в своєму розвитку Америка без сумніву завдячує насамперед своїй незрівняній свободі та своїм законам, на цій свободі побудованим.

Проте, між усіма цими неможливостями творчості, що зробили Америку вільною і багатою, великою і могутньою, є теж неможливі можливості підривної роботи для тих, що бажали б — як кажеться в пісні — обернути край у руїну і закувати люд у кайдани. Мова, звичайно, про підривну комуністичну п'яту колону в Америці.

Пі, цю п'яту колону, вже не потрібно відреконструювати; її усі знають. Усі знають, або хоча б повинні знати, чим вона діше, що й як для чого і для кого робить. Щоби це пізнати, не треба заглядати аж у напевно тугу навітні матеріали таємни архівів наших поборжливих органів безпеки. Вистачить приглянутися публічним комуністичним гучномовцям, комуністичній пресі, що нею на всіх мовах намагається комуністична п'яту колону підривати собі пригожий ґрунт для своєї підривно-злочинної роботи, надуживаючи та використовуючи до цього власне ту саму незрівняну американську свободу і толерантність, проти якої звернене й головне вістря комуністичного серпа. Якою безмірною зневагою до Америки та всього американського насичене там кожне слово, скільки набруднило лайки, яким непероглядним туманом брехні і облуди там скривається й закутується все те, що символізує зоряний американський прапор.

Перегляньте лише бодай кілька чисел і навіть не з головного більшовицького гучномовця на цій вільній землі, але з його маленького ступайка на українській мові, так званих „Українських Щоденних Вістей“. Бо поширювання цього більшовицького плігавства на українській мові свідчить, що тут відається окрему увагу американським українцям, яким п'ята колона не тільки намагається впоїти більшовицьку отруту та зробити їх податливим ґрунтом для підривної п'ятиколонної роботи, але — беручи до ува-

ги, що між американськими українцями таких дурнів менше, ніж мало — видавання цього п'ятиколонного органу має за головну мету компрометувати перед американцями добре українське ім'я, плігавити український визвольний рух та взагалі виконувати всяку набруднишу роботу своїх кремлівських духових батьків.

Єдиним американським в цій газеті — це формальні замітки в англійській мові для пошти та час до часу деяке платне оголошення. Все інше — це тільки страшна плутанина брехні та плігавлення всього, що американське і демократичне, а підношування під небеса советської тиранії. Ви намарно шукали б там бодай одної якої завваги, бодай одного слова, що свідчило б добре про Америку, як з другого боку ви не подібете там навіть найменшого натяку, що в Советському Союзі могло б бути бодай якесь найменше — скажімо — недотягнення, дарма що советські злочини вже не від сьогодні здригають цілим культурним світом. Прокожний виступ будьякого немілого Москви американського провідника, а зокрема членів американського уряду, виступаючи за статтею, поплутану заздалеку та лайливі редакційні коментарі до неї. Натомість, як тільки Молотов, Вишинський чи який інший Громико використав міжнародну трибуну для нападу і лайки на Америку, цей більшовицький гучномовець на українській мові в Америці негайно передає, якщо вже не дослівний текст, то бодай точне зведення. Очевидно, все це огортається серпанком всіляких фраз і спривностей, мовлять для добра Америки і американського народу. Під цим самим облудно-зрадливым газлом дисимується в непристойний спосіб всі традиційні американські імпрези, глумиться над самим же народом. Цього ж американському народові та вибраним ним керівникам прищиплюється найогидніші злочини, які є наявними фактами сьогодні ще тільки в Совдепії, після того, як Сталіновим побратима і союзника Гітлера вже зустріла давно ними обома заслужена кара.

І так, наприклад, цей більш гучномовець з 21-го червня (в англ. мові) на цілу третю сторінку помістив фотомонтаж, на якому представлено поваленого на землю американського (бо добре одягнений; советський був би напів голий) робітника, а над ним з палкою стоїть полісмен. Ми усі живемо в Америці і знаємо відносини в нашій країні, але чи справді найдеться яка чес-

на людина, щоби могла так характеризувати положення робітництва в Америці та відношення до них оцих наших добродушних „капіт“, що навіть на комуністичні безпорадні тільки одним оком дивляться? В якій цілі це робиться, навіщо поширюється ця страшна брехня, тоді, як ані словом не згадується, або тільки під небеса вихвалюється безсумнівні факти страшного невірництва і терору в Советському Союзі?

Відповідно до цієї ілюстрації пишеться теж в усіх статтях та повідомленнях. Прямо з кожного слова діще якась божовільна зневага до Америки і її системи та до американського способу життя взагалі. З друкованого там блювотиння неповідомована або дурна людина справді могла б набрати враження, що в Америці панує найстрашніша диктатура і визиск, найчорніша реакція і самі горлорізи, що тільки ждуть нагоди, якби то знищити весь світ. Становище цього більшовицького гучномовця до вибраних народом представників, до ухвалення цими представниками законів, в ролі Програми Європейської Відбудови і т. п., є найогиднішим зрадою всіх американських принципів та найподлішою брехнею, на яку може спромогтись хвороблива більшовицька голова. Число за числом, стаття за статтею, прямо рядок за рядком це бездонне bagno зради і брехні, в найгіршому значенні про Америку і в найякісніших красках про Совдепії взагалі, а про придалену більшовицьким чоботом Україну зокрема. Між тим усім червоною ниткою тягнуться постійні брехні і олїгування українського визвольного руху, українських скитальників, яким пощастило пережити гітлерівсько-сталінське пекло на землі та вікниці всіх українців, що не виконують брудної роботи кремлівських п'ятиколонників в Америці і проти цієї роботи виступають та її п'ятувають.

Взяти б це для прикладу останнє число цієї більшовицької газети з 29. червня. На першій сторінці під великим заголовком „повідомлення про заяву Волеса, що президент Труман не вірить у свою програму людських прав“. Всі інші повідомлення теж так підібрані і „зредатовані“, щоб якнайбільше осуджувати політику Америки та виправдувати і вихвалити Советський Союз. Напр. „Повідомляють, що війська вільної Греції здобули місто“. „Війська вільної Греції“ це ці більшовицькі п'ятиколонники, що з наказу Москви вбивають і грабують грецьке населення та в московському інтересі не допускають до відбудови країни. На другій сторінці того самого числа, крім всіляких інших брехнів і нісенітниць, велика

Микола Чубатий.

Українські назви в чужих мовах

В році 1937 відбувався міжнародний конгрес католицької організації „Пакс Романа“, на який теж прибула українська делегація зі Львова, під проханням автора тих стрічок. В часі поміж сесіями делегації 60-ти народів відвідали Французький Католицький Інститут та були представлені його президентом, кардиналом Бодріларом, світової слави вченому та членови Французької Академії; так званих Безсмертних. Коли прийшла черга на українську делегацію і нас представлено „як українців зі Львова“, старенький кардинал заявив: „А, це українці зі Львова (де Леопольд)“, додаючи ще таке: „Ваше місто має ще дві інші назви, Лемберг і Львув, котра з них правильна?“

На це молодий секретар нашої делегації, що говорив перфектно по французькій мові, відповів: „Ніяка із тих трьох, Ваша Еміненце, бо найбільш правильна є назва „Львів“, уживана українським населенням, себто більшістю „той країни“. „Интересне“, замітив кардинал, „значить, що це місто має аж чотири назви“. Це чотири, докинув автор тих стрічок, а сім, боє ще три старі назви „Лембург, Леобург, та Леопольс“, вживані ще в XIX-тому столітті“. „Видно, що в цій місті перехрещувалися різні культурні впливи“, докінчив кардинал, „коли місто ваше має аж сім назв“.

Так воно й на ділі є. На назвах столиці Західної України видні не тільки сліди окупації Львова чужинцями, але також культурні впливи, що перехрещувалися в цій місті впродовж сім соток літ. Немає сумніву, що мусить бути ще більше назв того міста. Крім стародавньої назви „Льваград“ мусять ще бути назви вживані турками, вірменами та іншими народами, що мали торгові та культурні зв'язки зі Львовом. Число тих назв дійшло б напевно до 10.

Певне, що окупанти старалися перехрещувати назву столиці західно-українських земель на своє, а вже до перфекції у тому безглуздо доходили поляки, одначе приписувати численні назви Львова чи другого міста України виключно насильству нацистів, це річ в цілій основі помилкова. Різні назви для українських міст чи українських осіб походять в далеко більшій мірі від культурних та економічних зв'язків, що сходилися та перехрещувалися в неординарні місця та які не мали часто нічого спільного з чужинецькою окупацією. Вони були радше тільки слідами культурної та економічної історії місцевості, в цій випадку західно-української метрополії, як це заперечив французький вчений.

Безперечно, що нахабна пропаганда вживання польської назви Львова „Львув“ в чужих мовах викликає в українців здеревування, одначе коли ми не період українсько-польської боротьби, а український наріз зможе вже холодно дивитися на минуле української землі, тоді з гордістю згадуватиме ці різні назви города Льва, як важної артерії у східній Європі.

Чужа назва мусить відповідати душові мові, в якій назву вживається.

Може не багато міст у світі має так багато назв, як західно-українське місто Львів. Одначе Львів не є винятком, бо багато міст на світі має різні назви в різних мовах. Крім назви вживаної населенням, кожен наріз, що мав якісь культурні чи господарські зв'язки з іншими народами, що по своєму називали не одного чужого міста накручували. Діялося то не кожен раз завоювальницьких причин, але прямо, щоб вимову чужої назви достосувати до духа власної мови. Тільки тоді, коли якась місто не мало стичності з іншими народами, його назва остала такою, яку в оригіналі вживав місцеве населення.

(Докінчення на стор. 3-тій).

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“.

Олексій Андриєнко.

ПРОВОКАЦІЇ КРЕМЛЯ В УКРАЇНІ

(Авторські права застережені).

11)

Дідусь запитав, чи й його б голос почули десь, коли б він перед мікрофоном заговорив. Його запевнили, що так. Тоді старий став на полегливо просити дозволити йому привітати через радіо своїх земляків. Довго службовці радіо-центру й виставкові привідники — чічерони — не погоджувались, а коли дідусь усе таки просив — бодай одне слово сказати, на решті, дозволили. Тільки одне, мовляв, слово.

Тоді цей представник українського колгоспного селянства несміливо підійшов до мікрофона і, набравши в старечі груди як найбільше повітря, гукнув з усієї сили:

— Рятуй-у-й-ате!...

Це — може анекдот. Але в ньому — гірка й тяжка правда підсоветської дійсності.

До отаких от учасників виставки належав, напевне, й Іван Калашник.

І нехай собі сьогодні советські писакі славословлять у ньому „народного героя“, борця за советську владу, що нібито й самого Кармелюка перевершив, нехай композитори пишуть про нього опери, нехай двічі орденосносці колугі кремлівського Сатаналісімуся — всякі тичини, націлувавши до моторошності хазяйської пантофлі, засліплені гарчати на весь світ: „Жовтий він, чи голубий — бий, бий, бий“, — їм нічого не лишається

більше, як у нестями підлабузницького захоплення тільки й славити те, що хвалить „сам“, тільки й гавкати на те, на що нацьковує великодержавний держиморда.

Але, справа з Калашником була ось як:

На нього, на Калашника, золоті осені 1942 року припала прикра повинність: німці, через Коритнянського старосту, зажадали, щоб він здав на „контингент“ свого єдиного кабанчика, якого він з усією родиною так ретельно доглядав, плекав, годував, сподівавшись на Різдвяні свята мати в хаті давно за советської влади не бачену солодину.

Калашник старості кабанця не віддав. Староста про це повідомив крайсдандвірта. Незабаром до села Коритного приїхав сам крайсдандвірт із двома воєнками-німцями. Зойшов до Калашника на подвір'я, що би власноручно кабанця за-

брати. Десь у дворі на ту хвилину самого господаря не було. Калашникова жінка Наталка, знаючи тверде рішення свого чоловіка, та й сама гірко переживаючи втрату, стала на порозі хлівця й не хотіла пустити німецького офіцера дотикнутись до її скарбу. Сперечалась. Офіцер люто штовхав жінку в груди. Вона, ойкнувши, впала на дверях хлівця.

Саме в цю мить нагодився господар — Калашник. Видно, не без того, щоб у його жилах текла така горда бунтівлива кров славних подільських гайдамаків, бо те видовище брутального нападу на його маєток, на його дружину, збудило в ньому неможливу лють, спритність і почуття помсти заради самозахисту. Вихопивши з рук офіцера пістолет, він блискавичними пострілами ухлав тут і там, біля порога хлівця — і напасника офіцера, і обох його охоронців.

І того самого дня подався

в ліс. Одягнув собі при тому на руку пов'язку одного з залобитих німецьких поліцаїв.

Щось із двох тижнів блукав Калашник по лісі одиницею, шукаючи притулку. Німці якби тільки чули про подвиги його не чіпали. Що більше, — пізніше, коли ім'я Калашника почало вже гриміти в околицях, „принесли до його дружини кілька разів записки, пропонуючи чоловікові амністію, аби тільки припинив свої бешкети та повертався в село.

Знайшов Калашник притулок у лісничу Дашівського лісництва Рибаченка. До лісника саме тоді повернувся відпущений німцями з полону його син, лейтенант червоної армії Петро. З ним і заприятелював Калашник.

Незабаром німецька поліція дізналась, що Калашник переховується в лісничу Рибаченка, і кілька разів налітала на лісничівку, але марно. Калашник устигав зникати в лісі. Після кількох таких налетів

колишній лейтенант відчув небезпеку й для себе — боявся арешту й покарання за зв'язки з Калашником. І тут вони вирішили вдвох організувати партизанський загін. Здійснити цей задум було не важко. Дашівський район уже мав у німців список заложників — ні більше, ні менше, як сто п'ядесть чоловіка. Зрозуміло, що після Калашникового вчинку, німці кинулися по заложників. Але... благодатні Дашівські ліси миттю приховали в своїх непрохідних хащах усіх приречених, і німці й тут пішли облизня.

Калашникові з Рибаченком не довелося довго шукати собі побратимів. Усі ті стоп'ятдесят поволі скупчилися біля них, утікаючи від німецької розправи за чужу провини. Тікало до лісу й багато колись відпущених німцями полонених червоноармійців. І це було джерело поповнення людських загонів.

(Дальше буде).

АЙЗЕНГАВЕР ГРЯТУЄ БУВШОМУ ВОЯКОВІ. — Ген. Двайт Д. Айзенгавер, тепер президент Колумбійського університету в Нью Йорку, був присутнім на закінченні шкільного року в Інституті Ветеранів, що зістали в війні важко ушкодженими та стали каліками. Один з них, якому Айзенгавер подає руку, скінчив науку з відзначенням.

Українські назви в чужих мовах

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Втімком в цім не є теж і українська мова. Наведу тільки кілька прикладів чужих назв в українській мові, які є інакші ніж в мові населення. В скобках подані назви вживані місцевим населенням: Відень (Він) Париж (Парі), Краків (Кракуф), Люблін (Люблін), Медіолян (Міляно), Падуа (Падова), Флоренція (Фіренце), Рим (Рома), Царгород (Константинополь, Істамбул (Бизонтіон), Гага (Гар), Білгород (Белоград) і т. д.

Ніхто з українців ані з чужинців не домагається від нас, щоб ми в українській мові називали Відень-Віном, Краків-Кракувом, Флоренцію Фіренцом. Навпаки, дух української мови домагається, щоб лишити старі українські назви тих міст як доказ, що наші предки від соток літ мали звязки з Віднем ще від часів, коли син короля Данила Роман старався за австрійський престіл. Назви італійських міст: Флоренція, Падуа чи Медіолян зродилися ще п'ятсот чи чотириста літ тому назад, коли метрополіт Києва Ізидор був одним із співтворців Флорентійської Унії (1439), а молоді українці їздили вчитися до Італії та здобували степені докторів падуанського університету в італійській Падові.

Домагаємося ми для себе права, чужі назви українзувати, то не маємо права відмовляти мові німецькій теж вживати згерманізованої назви Львова-Лемберг, бо ніде правди діти та назва не появилася в світі як назва окупанта, але навпаки, як назва мирних ремісників чи купців, що на запрошення західно-українських монархів стали напливати до Львова та розбудовувати тут промисли й торгівлю. Слід знати, що до упадку західно-української держави та приходу польської окупації львівські німці дістали в свої руки самоуправу Львова та мали її впродовж двісті літ, про що свідчать книги міста Львова — Лембергу — з тих часів, всі писані в німецькій мові. Назва Лемберг, маючи таку стару традицію, стала природною назвою того міста в німецькій мові. Кожен мусить признати, що вживання української назви Львів в німецькій мові звучало б дуже неприродно.

Так само неприродним було б домагати від поляків, щоб в польській мові говорючи про Львів він вживав української назви, коли польська назва Львуф в цій мові має таке саме право горожанства, як українська назва Кракова — Краків. Завойовницьке нахаб-

ство починається тоді доперва, коли поляки старалися в чужих мовах, німецькій, французькій, англійській та в других насилу втискати польську назву Львова „Львуф“, всупереч духові тих мов. Річ природна, що коли ця неоригінальна назва українського міста вкрадається в чужу мову — німецьку, французьку чи англійську, українці обов'язані пропагувати тоді оригінальну назву українського міста чи української особи.

Українські назви в англійській мові.

Нам, живучим в англомовному світі, стає рубом питання, як вживати українські назви місцевостей чи осіб в англійській мові, абстрагуючи від оборонної тактики проти польського чи московського імперіалізму. Загальне право, прийняте окремою топографічною комісією Американського Географічного Товариства, каже вживати географічні назви в такій вимові, яке є вживане місцевим населенням. Це заведено для практичних військових та торговельно-комунікаційних цілей. Однак ледви чи хто потрапить переіменити англійський спосіб вимови назв України, загально відомих в англійській мові від соток літ. Нам дуже тяжко ввести українську назву столиці України Київ, коли там назва „Київ“ набула вже право горожанства. Чи і в якій мірі інші українські назви мають вже своє право горожанства в англійській мові, мені невідомо, бо до цього треба б основних студій старої англійської мови. На всякий випадок цю справу не слід розбирати під кутом видження польського чи московського імперіалізму, але під кутом видження об'єктивних дослідів мовознавства, духа кожної мови зокрема.

Хто хоче писати чи говорити коректно чужою мовою, той не може легковажити цього факту, що деякі назви української географії та історії стали вже інтегральною частиною даної мови, а вживання оригінальної української назви не відповідало б і духові.

МАДЯРИНИНА — ЧЕРГОВИМ КАНДИДАТОМ НА БУНТ ПРОТИ МОСКВИ.

Будапешт, 30 червня. — У відповідь на московсько-югославський спір між комуністами, тут починають вперто кружляти вістки, що теж серед мадярських комуністів приготується „срес“. Проте мали б свідчити серйозні тертя між комуністами власне на тлі залежності від Москви.

Цьогорічні партійні конвенції

Краєві конвенції, на яких політичні партії вибирають своїх кандидатів на президента і віце-президента Злучених Держав, аказують на офіційний початок виборчої кампанії в президентських виборах 1948 року. Кандидатів вибирають партійні делегати, які беруть участь в конвенції. Делегатів на конвенцію вибирає кожний стейт одним з двох способів — чи то так званним способом партійної конвенції, чи способом попередніх виборів („праймери“).

32 стейти та 5 посіслостей і островів вживають конвенційного методу, а саме — стейтовий, партійний комітет вибирає групу партійців, що мають заступати стейт на краєвій конвенції. В кількох стейтах спочатку місцеві політичні організації вибирають делегатів до стейтової конвенції, яка в свою чергу вибирає делегатів на краєву конвенцію.

12 стейтів та Колумбійський Дистрикт вживають способу попередніх виборів, а 4 стейти комбінують обидва ті способи. При попередніх виборах, голосують в кожному місті, або дистрикті, після реєстрації в партії по своєму вибору, подають голос за тих чи інших делегатів. Ці делегати можуть об'єднати голосувати за номінацію вказаного кандидата на президента.

В перед-конвенційний період ці попередні голосування дають перші вказівки щодо симпатій виборців, які мають нагоду висловитися за бажаного кандидата.

Цього року найбільше зацікавлення було в попередніх виборах Республіканської партії, оскільки в Демократичній партії президент Труман не мав опозиції. Як відомо, обидві найбільші партії — Республіканська і Демократична — мають цьогорічні свої краєві конвенції у Філадельфії. Установча і номінаційна конвенція нової „третьої партії“ відбувається також в тім місті, згідно з недавнім повідомленням.

Конвенція складається з делегатів з кожного стейту (48), а також з Колумбійського Каналу, та Вирджинських Остро-

50 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ

ЦЕ СУМА ЯКУ УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ МУСИТЬ ЗІБРАТИ НА ПОЛІТИЧНУ АКЦІЮ ДЛЯ ДОПОМОГИ ВИЗВОЛЕННЮ УКРАЇНИ!

ЧИ ВИ ОСОБИСТО ВЖЕ ЗЛОЖИЛИ ЖЕРТВУ НА ТУ ЦІЛЬ? ЧИ ВАШЕ ТОВАРИСТВО, БРАТСТВО ЧИ СЕСТРИЦТВО ВЖЕ УХВАЛИЛО І ВИСЛАЛО ЖЕРТВУ ЗІ СВОЄЇ КАСИ? ЧИ ВИ, ОДЕРЖАВШИ ЗБІРКОВІ ЛИСТИ ДЛЯ ЦЕЙ ЦІЛІ, ВЖЕ ЗАПОВНИЛИ ТІ ЛИСТИ ІМЕНАМИ І ЖЕРТВАМИ ВАШИХ ПРИЯТЕЛІВ І ЗНАЙОМИХ ТА ВИСЛАЛИ ЗІБРАНІ ГРОШІ І ВИПОВНЕНІ ЛИСТИ ДО У.К.К.? ЧИ ВИ ВЖЕ ПОДБАЛИ, ЩОБ У ВАШІЙ ГРОМАДІ ВІДБУЛОСЬ ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ ДЛЯ ЦЕЙ ЦІЛІ?

ВИКОНАЙТЕ СВОЇ ГРОМАДСЬКІ І НАЦІОНАЛЬНІ ОБОВ'ЯЗКИ, А ТОДІ УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ І ПАН-АМЕРИКАНСЬКА УКРАЇНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ МАТИМУТЬ ЗАСОБИ НА ВИКОНАННЯ ПРОПАГАНДИСТИЧНИХ І ПОЛІТИЧНИХ ЗАВДАНЬ.

ЖЕРТВИ П ЛИСТИ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St. Annex, New York 8, N. Y.

Кожна партія вибирає таку саму кількість заступників делегатів. Заступник голосує тільки у випадках, коли делегат не є присутнім. Номінація кандидата на президента відбувається більшістю голосів делегатів.

Партійні, номінаційні конвенції започато року 1832. До того часу випробовувалися інші способи номінації кандидатів на президента і віце-президента. Зрештою було вибрано спосіб краєвих конвенцій, бо цей спосіб дає ширше заступництво звичайним, рядовим виборцям та вказує на напрямки і наміри партій та їх кандидатів.

Краєвий партійний комітет завчасу підготував цілу конвенційну машинерію. Він вибирає тимчасового голову конвенції, який виголошує провідну партійну промову і який головує, доки не встановлено сталу президію конвенції. Тоді його місце займає сталий голова. Сталого голову і членів чотирьох головних конвенційних комісій вибирають делегати майже завше в перший день. Головні комісії є такі: мандатна, організаційна, правова і програмова (партійна, політична платформа). Найбільш важною є остання. Вона накреслює партійну політичну лінію в справах внутрішніх та міжнародних — часто після зав'язаних суперечок в різних відділах — та подає конвенції на затвердження.

Коли покінчено з організаційною ділянкою конвенції, приступають до номінації. Імена кандидатів на президента подаються в часі азбучного покликання стейтових делега-

цій. При покликанні делегация кожного стейту встає і подає імя свого кандидата. Коли покликання скінчено й імена всіх кандидатів записано, починається голосування в азбучним порядку щодо стейтів.

При першій голосуванні стейтові делегати звичайно дають голоси „улюбленим синам“ своїх стейтів. Після першого, так би мовити почесного, голосування, вони поволи сходять зі сцени й залишаються звичайно два чи три кандидати, які ведуть перед. Тоді починається справжня, позакулісова акція; кожний з тих кандидатів старається зібрати якнайбільше голосів для себе. Часом чільні кандидати мають настільки близьку до рівної кількість голосів, що доводиться вибирати компромісного кандидата, такого, на якого інші кандидати згодні дати приречені їм голоси.

Тим часом голосування відбувається знова й знова, доки кандидат не дістане потрібної більшості голосів цілої конвенції. Наколи змагання є особливо впертим, це затягується на довгий час. Такі змагання часом доводять до номінації такого кандидата, який до того часу не був на лісті кандида-

тів. Після номінації кандидата на президента в той самий спосіб відбувається номінація кандидата на віце-президента. Як краєві конвенції виберуть

своїх кандидатів та приймуть політичні платформи, починається справжня виборча кампанія, що тягнеться до дня виборів в листопаді.

Загальна Рада.

Увага!

Нью Йорк, Н. Й., Нью Джерзі Пенсильнія і Околиці!

Увага!

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛ. ЦЕРКВА СВ. ВОЛОДИМИРА, при 14-тій вулиці в Нью Йорку, улажує

Велике Св'ято

в першу річницю існування „УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА“ НА ВЛАСНІЙ 107-АКРОВОЇ ФАРМІ поміж містами Нью Бронсвік і Баунд Брук, Н. Дж. в День Незалежності Злучених Держав Півн. Америки В НЕДІЛЮ, 4. ЛИПНЯ (JULY 4, 1948)

Св'ято почнеться полевою Службою Божою в годині 10:30 рано. В відправі візьмуть участь священники У.А.П.Ц. і Хор парохіяльний з Нью Йорку, під управою недавно прибулого зі скитальщиці проф. Завітневича. По відправі відбудеться ВЕЛИКИЙ ПІКНІК получений з ЗАБАВОЮ І ТАНЦЯМИ, а приграватиме всім відома Орхестра І. Семчинського з Баунд Брук, Н. Дж. Вступ тільки 50 центів.

До ласкавої і численної участі в св'яті маємо честь запросити всі церковні Громади та Християнські Організації, обох Союзів та Народної Помочі, та все Українське Громадянство. Доложено багато труду-праці, щоб діяти до власного вакаційного осередку, тому числімо на Вашу моральну підтримку.

Приймайте всі, як з близька так і далека. Всіх Вас щиро поважає св'ятий Комітет.

ДОРОГОВКА: TRAINS: Pennsylvania R. R. to New Brunswick; N. J. Central R. R. to Bound Brook, N. J. — BUS No. 60 Canal Road from New Brunswick and Bound Brook to Cedar Grove Road. CAR: Holland Tunnel Route 29 to Bound Brook, Cross Bridge to South Bound Brook, Turn left on Canal Road, 2 Miles to Cedar Grove Road.

Боси відходять у годині 9-тій рано від Церкви при 14-тій вулиці, 334 схід. Кошта паркування, з вступом, і назад, тільки \$2.50.

УВАГА! Українці в Стейтах Нью Джерзі, Нью Йорк та ВСІХ околицях! УВАГА!

Українські Ветерани 1260-й Пост Амер. Легіону ім. Миколи Миню та Організація Родичів в Нью Йорку

щиро запрошують всіх решта наших Ветеранів, Батьків і Матерей, всю нашу Молодь і Громадянство, на

ПЕРШИЙ ВЕЛИЧАВИЙ СПІЛЬНИЙ ПІКНІК

що відбудеться

В НЕДІЛЮ, 4-го липня (Sunday, July 4th) 1948 р. (INDEPENDENCE DAY)

НА ГАРНІЙ І ВСІМ ВІДОМІЙ ФАРМІ АНДРІЯ ФЕДІРКА, ЗНАНІЯ ЯК WILLICK'S GROVE, North Stiles Street, Linden, N. J.

ВЖЕ В ГОДИНІ 11-ТІЯ РАНО ВОРОТА ФАРМИ БУДУТЬ ВІДЧИНЕНІ.

ДО ТАНЦІВ ПРИГРАВАТИМЕ ВСІМИ ЛЮБЛЕНА ОРХЕСТРА ЙОСИФА СІГУРА ВІД 2-ГО ПОПОЛУДНІ ДО 9-ТОЇ ВВЕЧІР.

Домашня кухня з першорядними перекусками під зарядом Я. ВІПТОВИЧА.

Здорових і добрих напитків також не забракне.

Вступ лише 75 центів

Для ньюйоркських та околиничних гостей замовлено авто-буси, які відходять від Домівки Ветеранів при 80 Ст. Маркс Плейс (8-ма вул.) в Нью Йорку кожної години від 9-тої рано до 1:30 пополудні.

Подорож босами в обидві сторони зі вступним білетом лише \$2.50.

Замовляйте собі місця на босах вечорами в Домівці Ветеранів та в склепах: Наш Базар, 151 Еве А, і Сурма, 11 Іст 7. вул. в Нью Йорку, до суботи, 3-го липня.

DIRECTIONS:

From NEWARK — take to Elizabeth 12 or 14 line, transfer in Elizabeth to Linden 32, get off at St. George and Stiles Streets in Linden and take bus No. 10 going North, get off at Willick's Grove.

From PERTH AMBOY — take 62 line going to Newark, change in Linden at Wood & Edgar Rd. to bus No. 44.

From NEW YORK — train at Penn. R. R. Station to Lipden, change to bus No. 10 going to Willick's Grove.

Приймайте всі на цей пікнік, а зпевністю гарно і весело забавитесь, за що ручить — Спільний Комітет.

THE NEXT TELEPHONE DIRECTORY

will go to press soon!

IF YOU HAVE A TELEPHONE any change you wish to make in your present listing in the telephone directory should be given to us now, to insure its being included in the new issue.

LISTING OF NAMES of individual members of your business organization or household in the new book should also be arranged for now. The charge for this service is small.

THE CLASSIFIED DIRECTORY (Yellow Pages) also closes soon. Make sure your advertisement is in this section which tells thousands "Where to buy" goods or services they need.

Just call our Business Office
NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

Д-р мед. Осип Берест.

РЕНТГЕН

З цикло: Від Гіппократа до ізоотопів.
(Шляхом великих здобутків в медицині).

Значіння відкриття Рентгена в медицині.

Епохальне відкриття промінів Рентгена спричинило великий переворот в медицині, і то не лише в дотеперішніх способах розпізнавання недуг, але також їх лікуванні. До часів відкриття Рентгена розпізнавання недуг (діягностика) полягало головню на стислій і докладній обсервації недужого. Влучність діагнозу в певних випадках можна було ствердити хіба після смерті пацієнта на секції. Відкриття промінів Рентгена уможливило просвітлювання тіла недужого і ствердження хворобливих (патологічних) змін різних його органів. Зміни ці можна було відтепер не лише оглядати при пересвітлюванні лучами Рентгена, але також утворювати на фільмі (рентгенівська фотографія). Згадаймо про значіння лучів Рентгена для вчасного розпізнавання недуг легенів (туберкульозу) і шлунка (веред, рак). До часу відкриття Рентгена недуги ці розпізнавали аж тоді, як недуга розвинулася і часто для хворого вже не було рятунку. Також хірургія завдячує свій поступ в великій мірі лучам Рентгена. Впрочім не має нині ніякої ділянки медицини, в якій Рентген не займав би домінуючого місця. Смію твердити, що сучасна медицина без Рентгена була б неможливою!

Фізик Вільгельм Конрад Рентген відкрив в Вірцбургу в 1895 році новий рід електромагнетичних промінів, які мали особливі властивості проникати крізь різні тіла. Ці промінні назвав він „проміннями X“. З огляду на велике значіння нововідкритих промінів, науковий світ назвав їх після імені цього, що причинився до їх відкриття „Проміннями Рентгена“.

Спосіб повстання промінів Рентгена.

Для втворювання промінів Рентгена потрібне рентгенівське улаштування. Складається воно з трансформатора, який перемінює натуру змінного електричного струму (звичайно електричної сітки) з високої на низьку (40,000 — 100,000 Вольтів). Вентилі перемінюють електричний струм на однопровідний. Особливий столік з залучниками регулює потрібну натуру струму і час допливу струму. Найважливішою частиною рентгенівського улаштування є рентгенівська лампа. Модерна лампа Куїджа — це скляна куля, з якої усунуто повітря і в яку вбудовано два металеві бігуни, що лучаться з електричним струмом у високій напрузі. Один бігун званий катодом (уємний) це металева спіраль з вольфраму. Нитка ця під впливом електричного струму розгрівається до червоності і від неї тоді відриваються найменші частинки звані електронами. Ці електрони плывуть в сторону другого бігуна, що лежить напроти і тут через удар викликають повстання промінів Рентгена.

Свійства промінів Рентгена.

Одним з головних своїх промінів Рентгена є їх проникання через певні середовища. Промінні ці проникають легко повітря, вже не так легко воду і м'які частини тіла, тяжко кости, найтяжче певні метали, як: олово, бізмут, баріум. Зрозуміємо тепер, чому на рентгенівському екрані при пересвітлюванні людського тіла, кости виступають як тіні, легень виповнені повітрям, як ясні поли. Ціла рентгенологія — це вмале читання гри тіней. Для пересвітлення жолудка і кишків живаємо порушку бізмуту або баріум розпущеного в воді. Метали ці, як згадано вище не перепускають лучів Рентгена. В цей спосіб при пересвітленні жолудка і кишків дають інтензивну, сильну тінь. Спокуси олова з гумою і склами також не перепускають промінів Рентгена і тому ці сполуки примінюємо для охоро-

рони перед шкідливим ділянням промінів Рентгена.

Дальшим своїм ренгівським промінів, що самі для ока не є видні, це викликування флюоресценції. (світіння) певних предметів, на які падають промінні Рентгена. Тому екран (шиба) через який оглядаємо в Рентгені людське тіло світить зелено-жовто.

Рентгенівські промені діють на фотографічну плиту подібно, як звичайні світляні промені. На цьому полягає фотографія проміннями Рентгена на фільмі або папері. Рентгенівські фільми являються фотографічним негативом. Тому ясні місця на фільмі відповідають слабо наświetленим місцям (затемнення при пересвітлюванні Рентгеном). Темні місця відповідають сильно наświetленим місцям (висвітлення при пересвітленні).

Врешті виказують рентгенівські промені питоме біологічне діляння на живу клітину. Це діляння може бути двома: Промінні Рентгена можна побудувати клітини до збільшеної чинності. При сильнішому наświetленні промінні Рентгена гальмують біологічні процеси клітини, а навіть можуть вести до замирання клітин, а по цілих тканин. На цьому полягає лічне примінення промінів Рентгена в боротьбі проти рака. Промінні Рентгена сприяють розвитку, а то нищать клітини рака.

Примінення промінів Рентгена в медицині може бути двома. Як засіб для досліджування певних недуг людського тіла (рентгенівська діагностика) і як засіб для лікування певних недуг (рентгенівська терапія). Для рентгенівського дослідження людських органів існують дві можливості: пересвітлення проміннями Рентгена (рентгенокопія) і рентгенівська фотографія (рентгенографія).

Пересвітленням послугуємося для досліджування органів грудної клітки (легень, серце) — далі кормового проводу (жолудка, кишків) та для ствердження положення чужих тіл (голки, відламки металів і т. д.).

Пересвітлення проміннями Рентгена слідує в цілком затемненій кімнаті. Щоби докладно розпізнати світла і тіні рентгенівського пересвітлення, треба передше впровадити 10-20 минут призначити очі до темноти (адаптація перед пересвітленням).

Досліджування рентгенівськими проміннями є тоді докладне, як що після пересвітлення слідує рентгенівська знимка (фотографія на фільмі). Дотичити це особливо до-

сліджування хворобливих змін в легенях, де початкові малі туберкульозні зміни можемо вказати лише на рентгенівських фільмі. Особливо діляноюю рентгенівської фотографії є досліджування змін на кістках (голова, хребет, кости кінцівок). Костей звичайно не пересвітлюємо, лиш відразу фотографуємо.

Рентгенівські фільми в касах з адмініюм наświetлюємо проміннями Рентгена через ті органи, що їх фотографію хочемо дістати. Відтак фільми викликаємо в темній камері, закріплюємо (фіксуємо) і сполукуємо водою після загальних правил фотографічної техніки. Висушені фільми оглядаємо відтак за молочною шибкою, освітленою з задю жарівкою.

Рентген грудної клітки.

Рентгенівське досліджування органів грудної клітки відбувається звичайно в стоячій позиції. В цей спосіб досліджуємо легень, серце з головними судинами, дихальне горло (дишниця), щитовидну залозу, діафрагму. В легенях можемо бачити хворі вогнища (туберкульоз!), тузи (рак!), запалі вогнища, зрости, ями (каверни!), побільшені лімфатичні залози. Нагромадження повітря (пневмоторакс) або рідини (плеврит).

На серці досліджуємо його величину і биття серця (пульсація).

Побільшена щитовидна залоза (струма) викликає переміщення, а то звування дихального горла, які можемо ствердити при пересвітленні Рентгеном. Новим технічно способом досліджування Рентгеном грудної клітки (легень, серце) — є так звана екранова фотографія. За допомогою відповідного улаштування, при кожному пересвітлюванні грудної клітки слідує автоматично фотографія образу з рентгенівського екрану. Така фотографія має всього кілька сантиметрів. Образ такого маленького фільму побільшуємо проєкційним апаратом і якщо заходить потреба в підозрілих випадках, робимо звичайні знимки на великих фільмах. Цей спосіб досліджування впроваджено тепер у всіх країнах для масового пересвітлювання цілого населення в цілі відкриття припадків туберкульозу. Також при війську, в школах, в таборах примінюється нині екранову фотографію.

Особливим способом досліджування легенів Рентгеном є т. зв. бронхографія. Металеву труру бронхоскоп впроваджується до дихального горла і далі до головних бронхів (роз-

ТРУДНОЩІ В ОСТАТОЧНОМУ ЗАМИРЕННІ ПАЛЕСТИНИ
Каїро, Єгипет, 30. червня. — Посередник ОД в справі жидівсько-арабського конфлікту граф Бернадотте докладає всіх зусиль, щоби за останній ще короткий час договірною примир'я добитись теж кінцевого і остаточного замирення в цій країні. Проте, з поінформованих арабських джерел за-являють, що в програмі замирення Палестини, приготуваній графом Бернадотте, передбачене існування держави Ізраїля, на яку „ніколи не погодяться“ араби.

галуження дихального горла в легенях). Через цю труру впроваджуємо до бронхів контрастову речовину (йодову оливу) і робимо відтак рентгенівську фотографію легенів на котрій видно докладно як олива розгалужується в бронхах. Має це особливе значіння для досліджування Рентгеном рака легенів.

(Кінець буде).

ТРИГВЕ ЛІ ЗАЛИШИВ ДУМКУ ПЕРЕДАТИ СПРАВУ БЕРЛІНА РАДІ БЕЗПЕКИ.

Лейк Соксес, Н. Я., 30. червня. — Генеральний секретар ООД, Тригве Лі, залишив вчора думку передати справу со-ветсько-західної політичної кризи в Берліні під розгляд Ради Безпеки ОД, бо її не під-держала жодна з п'ятих вели-кодержав. Він заявив, що за розвитком подій в Берліні він слідує з великою увагою, але докищо він не плянує жодної акції в цій справі, на що до-зволяв би йому статут ОД.

АМЕРИКАНСЬКІ КРЕЙСЕРИ В ГРЕЦЬКИХ ПОРТАХ.

Лондон, 30. червня. — Командування Американської Нейві повідомило, що до грецьких портів заплили три дальші американські крейсери, що належать до Середземно-морської флотії. Після корот-ких відвідин в Греції вони від-відають ще Туреччину.

ПОШУКУВАННЯ

ПОШУКУЮ
МИЛАНКИ І ОЛЕНКИ' СТРАК,
родом ШВАРКА, зі села Малого Пе-реліска, пов. Броди. Мають знахо-дитись у місті Нью Йорк. Голосити-ся, або писати до:
ЕВА САВЧИН
11310 College St., Detroit 5, Mich.
ПОШУКУЮ на скитальщині синів своєї сестри Анни
ВАСИЛЯ І ІВАНА АРТИМ,
котрі походять зі села Дрогобич, пов. Бобрка. Хто про них знає, або вони самі, прошу з'ясувати на адресу:
PAUL KOWALCZUK,
124 E. 4th St., New York, N. Y.
U. S. of America.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МАШИНКИ ДО ПИСАННЯ (TYPEWRITERS)
Маємо на продаж і до виношення нові українські і американські машини до писання. Ціни \$59.95 - агору. За виношення \$4.50 на місяць.
SURMA
11 East 7th St., (near 3rd Ave.) New York 3, N. Y.

Dr. S. CHERNOFF
223 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.) N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7697.
Остри в довгочасні неплуги чоловіків і жінок. Шкірні, X-Ray. Роздуться жила лікуємо без операції. Переводимо а-налізу крові для етиружних дозволів. Офісові години: В будні 10-7 P. M.

УВАГА! — КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, І ОКОЛИЦЯ!

ПОЖИЧКИ на купно, будову, або поправки, ВАШОГО ДОМУ.

Малі місячні сплати. — Малий процент.

Питайте нас насамперед.

THE UKRAINIAN SAVINGS Co.
CLEVELAND, OHIO

Prospect 3627

2190 Professor St.

Member Federal Savings & Loan Insurance Corp.

УВАГА УКРАЇНСЬКІ ФАРМЕРИ! ВЖЕ МАЄМО АВСТРИЙСЬКІ КОСИ

КОСИ

Давно очікувані АВСТРИЙСЬКІ КОСИ ми вже отримали.
28. або 30-цалева коса — \$4.95
Молоток, бабка і замок — 5.95
Пересилка і опакування — .75
Замовлення посилайте на адресу:
SURMA, 11 EAST 7th STREET, NEW YORK 3, N. Y.

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ СТЕЙТУ КОНЕКТАТ

— влаштовує —
ДЕНЬ МОЛОДІ
в неділю, 25. липня (July) 1948

— в —
ARBEITER MAENNER SHOW PARK
West Haven, Connecticut on the Milford Turnpike
ТАНЦІ — ПЕРЕКУСКА — ЗМАГ. ДРУЖИН
Вступ 75¢ з податком

УВАГА! НЬО ЙОРК, Н. Я. УВАГА!

СТАРАННЯМ 10-го ВІДДІЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
головний секретар і редактор журналу „Самостійна Україна“, Володимир Шинердяк, дасть

ВІДЧИТ

на тему: ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ У ВІРНІ ВІД 1938—1948.

В СУБОТУ, 3. ЛИПНЯ (JULY 3, 1948)

120 ІСТ 7-ма УЛИЦЯ, В ГОДИНІ 7. ВВЕЧІР.

Редактор Володимир Шинердяк, це бувший пов-станець в боротьбі за волю України.
Просимо всіх, що цікавляться, прийти на цей відчит.

ДО ВСІХ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ЖИВЕ УКРАЇНСЬКО-ХРИСТИАНСЬКЕ СЛОВО!

Українські євангельські (пресвітерські) Богослуження в ДІТРОЙТІ відбуваються:

В СУБОТИ (біблійно-молитовні збори), поч 7-ма год. веч.

В НЕДІЛІ, початок 10:30 пер. пол.

при 1141 GLENN COURT вулиці, зараз біля Hamilton вулиці. (Доля Plymouth і Hamilton автобусами).

Проповідає проповідник Української Євангельсько-Реформованої Церкви — В. Боровський, що недавно приїхав із Скитальщини. Там же можемо набути Нові Заповіти в перекладі проф. І. Огі-єнка, Біблії, співаники та іншу укр. єванг. літературу.

Адреса проповідника:
Rev. W. BOROWSKY, 1141 Glenn Court, DETROIT 2, MICH.
Phone: TO 6-2176.

Дня 27. червня 1948 року померла в 50. році життя

СОФІЯ БУРЕНЬ

207 AVENUE B, NEW YORK CITY.

Покійна походила з міста Домброва, повіт Отвіно, Польща. Полящила в смутку мужа Василя, сина Володи-мири І невістки Рут.

Похорон відбудеться в четвер рано в годині 10. з похоронного заведення П. Яреми, 129 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y. — В. Я. П. І.

Муж і діти.

Малпочоловік відділив себе галузею від порушеного кри-са і так дійшов до місця над ними.

Потім він виждав відпові-дної хвилини і зіскочив серед них.

Коли стрільба вилетіла з ру-ки Кілі, язичок зачепився за її руку і голосний гук виповнив малу прогалину.

Сполахані дикі звірі повті-кали в ліс. „Аж тепер ми їх у-тратили!“ — закликав Крис.

РЕАЛЬНОСТІ

НА ПРОДАЖ В АСТОРІ, ЛОНГ АЙЛЕНД,
2 — 9-фамільні дома, кож-ний має: 3 пом. по 2 кімнати, 4 по 3-кімнати і 2 по 4 кімнати. Річний прихід з кожного по \$4,100. Ціна кожного \$23,500 для скорої продажі. Нема бро-кера. Питай у Сунпріт.
31—23 — 34th STREET.

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Essex 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАЙТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешо з вашого забезпечення. Ми улаштуємо пре-красний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за \$150.00
У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарядчик в Америці!

S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646

— or —
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bigelow 3-6762

225 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL 2-9611

ІВАН БУРЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребаму до \$150
ціна так невелика як
ОБСЛУГА НАРЯДІЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel.: MEIrose 5-6577